Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *6 april*. Naar wij uit goede bronnen vernemen, zijn de onderhandelingen met het Oostenrijksche kabinet, betreffende de verdere in-standhouding der bonds-commissie, zonder gevolg gebleven. Dit kabinet verlangt, dat zoowel de zamenstelling als de magt van deze voorloopige bondskommissie, op eene veel grootere leest geschoeid worde, en daar Pruisen hiertoe niet schijnt geneigd te zijn, wil Oostenrijk van het verder bestaan derzelve niets weten. Hierin wordt Oostenrijk door Beijeren en Wurtemberg, op het nadrukkelijkst ondersteund. Alle deze staten, en waarschijnlijk ook Saksen en Hanover, beoogen de herstelling van den vroegeren bondsdag, omdat zij hopen langs dien weg het Pruisische drie-Koningen-verbond te vernietigen, en de magt van Pruisen te fnuiken.

Dit zal hen overigens niet veel moeite kosten, want reeds heerscht er, volgens de jongste mededeelingen uit Erfurt, eene groote ontmoediging onder de Pruisisch gezinde partij aldaar. Hiertoe draagt mede bij de vijandelijke houding die Rusland mede tegen het Pruisische drieKoningen-verbond aanneemt, minder om de zaak zelve, als uithoofde van de aanmatigende politiek van het Pruisische kabinet, welke men te St. Petersburg als niet bestaanbaar beschouwt met de waardigheid en onafhankelijkheid der overige Duitsche vorsten, en met de handhaving der bestaande traktaten. Rusland verbergt het zelfs niet, dat het, hoe ongaarne ook, echter in het belang van zijne Duitsche bondgenooten, naar de wapens zal grijpen, ingeval Pruisen in zijne plannen mogt blijven volharden. Naar men verzekert, zou Keizer *Nikolaas* zich desaangaande op de volgende wijze tegen den Pruisischen generaal *von Rauch* geuit hebben:

»Mijne gevoelens jegens den Koning van Pruisen, blijven als schoonbroeder onveranderlijk dezelfde, maar de tegenwoordige Pruisische politiek dwingt mij tegen dezelve op te treden. Een oorlog," voegde de Keizer met eene zigtbare ontroering er bij, »tusschen mij en den Koning, zou mij zeer smartelijk wezen, en misschien de gezondheid mijner gemalin ondermijnen; maar ik zou niet anders kunnen handelen, indien Pruisen op dien weg bleef voortgaan."

Frankfort, *7 april*. De overdragt van het vorstendom Hohenzollern Sigmaringen aan de kroon van Pruisen heeft den 6den plaats gehad. Morgen zal het vorstendom Hohenzollern-Hechingen overgedragen worden.

Van den Rijn, *4 april*. De *A. Allg. Ztg.* behelst in haar nommer van den 4den dezer een artikel over de dreigende houding, welke Rusland op dit oogenblik aanneemt. Daarin wordt namelijk, op grond van een brief van de Poolsche grenzen van den 28sten maart, gezegd, dat het gerucht betreffende de concentrering van sterke legerafdeelingen in Polen, geheel met de waarheid overeenkomstig is. De meest uiteenloopende geruchten zijn in omloop over de rigting, welke deze afdeelingen zullen inslaan, tegen Turkije of tegen Pruisen? Het schijnt als of de keizer eene dreigende stelling wil innemen zoowel tegen den beneden-Donau als tegen Duitschland. Het eerste en het vijfde armeekorps — onder *Rudiger* en *Panintin* — alsmede de divisie *Grabbe* van het derde armeekorps staan kort bij de Pruisische grenzen, met weinig kavallerie, maar meer dan 200 stukken geschut. Alle overige troepen, met groote massa's ruiterij, moeten zich in de laatste weken in Volhynie bijeengetrokken hebben, waaruit men afleidt, dat het op den beneden-Donau gemunt is. De oneenigheid heeft, zoo het schijnt, te Petersburg den lust opgewekt, om de orde te herstellen.

Geheel in overeenstemming met dit berigt is eene mededeeling uit Posen, van 30 maart, voorkomende in de *D. Allg. Ztg.* Volgens deze rust men zich in het Koningrijk Polen met den meesten ijver ten oorlog toe. Het 1e en 5de armeekorps bij de Pruisische grenzen, waarmede zich onlangs vereenigd heeft de divisie *Grabbe* van het 3de armeekorps, wordt daarin geraamd op eene sterkte van 80,000 man. Deze beide korpsen zijn voorzien van 200 stukken geschut. Met het 3de armeekorps in Volhynie zal zich al de kavallerie onder generaal *Sachs* vereenigen. Bovendien staan in het Koningrijk Polen nog twee andere korpsen, het eene in Warschau en de vestingen en het andere langs de Gallicische grenzen; beiden worden vooreerst nog niet op den voet van oorlog gebragt en schijnen dus niet bestemd te zijn, om te marcheren. Volgens het te Posen algemeen aangenomen gevoelen zou Rusland en tegen het Westen en tegen den beneden-Donau plannen koesteren. Het algemeene hoofdkwartier is te Schitomir. De Polen spreken veel van het verlangen des Czaars, om den vorigen *status quo* in Duitschland en Denemarken te herstellen. Als eene merkwaardigheid wordt gezegd, dat de Russische troepen thans uiterst zacht behandeld en behoorlijk gevoed worden; zelfs zouden de ligchamelijke tuchtigingen bij de troepen geheel afgeschaft zijn (?).

Weenen, *4 april*. Volgens berigten uit Triëst, waren de geschillen met Engeland nog niets gevorderd en lag het Engelsche eskader nog voor Salamis. Men wilde den 26sten maart te Athene weten, dat baron *Gros* den heer *Wyse* zijne denkbeelden medegedeeld had, hoewel men nog niets naders daaromtrent wist. Ook werd gezegd, dat de zienswijze van den heer *Gros* niet strookte met die des konings. Dit is echter slechts een gerucht. Het land blijft rustig. In den avond van den 23sten maart landde in den Piraeus de Amerikaansche stoomboot *Missisippi*, aan welks boord zoo men zeide, zich *Dembinski* met gevolg bevond. Verder wordt uit den Piraeus geschreven, dat baron *Gros* en de heer *Wyse* den 26sten eene conferentie van eenige uren aan boord van de Fransche stoomboot gehad hebben. De heer *Wyse* werd bij zijn vertrek van het Fransche oorlogschip *Vedette*, met een saluut van 15 kanonschoten begroet, hetgeen, gelijk men aanmerkt, anders niet het geval was.

BELGIË.

Brussel, *8 april*. Eindelijk mag men ditmaal werkelijk gelooven, zoo al niet aan de terugkomst van den Paus te Rome, dan toch aan zijn vertrek van Portici en zijnen terugkeer in zijne staten. Eene telegraphische depêche, den 5den april van Civita-Vecchia aan de Fransche regering afgezonden, meldt, dat het vertrek van den H. Vader den vorigen dag, den 4den, heeft plaats gehad. Z. H. reist stellig bij kleine dagreizen over land. Het is te hopen, dat er niets tusschen beiden kome, dat hem noopt zich onder weg op te houden en zijne terugkomst te Rome nogmaals uit te stellen.

Dit is het eenige belangrijke berigt dat wij uit Italië ontvangen.

Te Parijs is de politieke aandacht des zondags steeds gevestigd op het alsdan verschijnende nommer van den *Napoléon*. Ditmaal behelst het Elyseesche blad weder eene menigte artikelen over de quaestiën die aan de orde van den dag zijn; maar het draagt zorg in eene noot te herinneren, dat het geen officiëel blad is. Deze voorzorg is onnoodig, want zijne artikelen stemmen weinig overeen met de redevoering door den President der Republiek gehouden bij de opening van den algemeenen raad voor koophandel en landbouw, die gisteren heeft plaats gehad, eene zeer verstandige redevoering, waardoor den President de sympathie der vergadering in ruime mate is te beurt gevallen.

Om terug te komen op den *Napoléon*, de twee artikelen, welke het meest in het oog vallen, zijn die, waarbij hij aan de Parijsche kiezers bekend maakt, dat, zoo de gematigde kandidaat den 28sten april de zege niet behaalt, de kieswet veranderd zal worden, en dat, waarbij hij van heden af de discussiën aanvangt om de herziening der constitutie voor te bereiden, echter verklarende, dat die herziening alleen kan plaats hebben binnen den door de constitutie zelve vastgestelden termijn.

In afwachting der verkiezing van den 28sten, over welker waarschijnlijk resultaat nog steeds de grootste onzekerheid heerscht, daar de socialistische partij nog geenen kandidaat gekozen heeft, heeft de gematigde partij te Parijs eene gedeeltelijke zegepraal behaald, die eene zekere belangrijkheid heeft, schoon men die toch niet moet overdrijven.

Bij de stemming die gisteren heeft plaats gehad voor de verkiezing van den kolonel van het 11de legioen, werd de gematigde kandidaat met eene meerderheid van bijna 800 stemmen verkozen. Nu had op den 10 maart, de socialistische lijst in hetzelfde arrondissement eene meerderheid van eenige stemmen. Hieruit zoude men dus kunnen opmaken, dat de partij der orde aldaar belangrijke vorderingen gemaakt heeft. Men moet echter niet al te spoedig hoop voeden, uit vrees van te worden teleurgesteld.

De zitting der Zwitsersche Bondsvergadering zoude donderdag den 4den april geopend worden. De Kamer van Afgevaardigden was niet talrijk genoeg en daarom werd de opening der zitting tot den volgenden dag uitgesteld. De Eerste Kamer of Senaat was ter naauwernood voltallig. Men heeft zich bepaald tot de benoeming van eenige commissiën.

FRANKRIJK.

Parijs, *7 april*. De *Napoléon* geeft het volgende *démenti* aan den *Constitutionnel* ten aanzien der demonstratien in de voorstad St. Antoine.

»In de dagbladen van deze week heeft men veel ophef gemaakt van beweerde beleedigingen waaraan de President der republiek zoude hebben blootgestaan, toen hij de voorstad St. Antoine passeerde, na het houden eener wapenschouwing te Vincennes. De daaromtrent vermelde bijzonderheden zijn onjuist. Toen de President deze volkrijke voorstad doorreed, werd hij als naar gewoonte begroet met de kreeten: *Leve de Republiek! Leve Napoleon!* Alleen werden in enkele, gemakkelijk te onderscheiden groepen, de kreeten, *Leve de Republiek!* op eene dreigende wijze uitgeschreeuwd.

»De toevloed was talrijk, doordien eene jaarlijksche kermis, welke dien dag plaats had, de menigte had gelokt, maar men heeft niets vijandigs of beleedigends gehoord.

»Tot hetgeen gezegd is omtrent den hoon en smaad en zelfs gewelddadigheden, die jegens bedienden van den President gepleegd zouden zijn, kan aanleiding gegeven hebben, dat eene tilbury waarin twee knechts zonder liverij gezeten waren, werkelijk door enkele groepen werd aangehouden, en dat, toen een persoon, die het paard bij den toom wilde grijpen, een slag met de zweep bekomen had, de tusschenkomst der agenten van politie noodig is geweest om de bestuurders van de tilbury te ontzetten."

— Men verzekert dat de heer *Emile de Girardin* stellig aan de *Voix du Peuple* beloofd heeft, dat de borgtogt, al werd hij op 100,000 francs gesteld, door hem en zijne vrienden aan dat blad geleverd zal worden.

SPANJE.

Men schrijft uit Madrid den 31sten maart aan den *Morning Chronicle*:

»Ik kan u voor zeker melden, dat de Spaansche regering de door lord *Palmerston* vastgestelde verklaring, zonder eenige wijziging heeft aangenomen. Gisteren is een koerier vertrokken om die verklaring aan Koning *Leopold* over te brengen. Het verschil is bij gevolg opgeruimd. Generaal *Narvaez* heeft dit gisteren avond aan den heer *Weisweiler* medegedeeld en ik verneem dat hij er insgelijks over geschreven heeft aan lord *Howden*, te Parijs.

Men verzekert dat de verklaring, door de Spaansche regering af te leggen, in gematigde bewoordingen vervat is en dat het gebeurde niet zoo onmiddellijk wordt opgehaald als men reden had te gelooven. De Spaansche regering wacht het antwoord op den 20sten april. Als de verklaring wordt aangenomen, waaraan niet valt te twijfelen, dan zal de mededeeling daarvan officiëel plaats hebben en zullen de diplomatische betrekkingen onmiddellijk worden hervat.

»Men verzekert dat Koningin *Isabella* en Koningin *Christina* zich zeer tevreden betoond hebben over deze wijze van oplossing van het geschil met de Engelsche regering."

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *9 april*. Men vreest dat dezer dagen een Nederlandsch schip met man en muis is vergaan, want volgens berigt uit Liverpool van 5 april, was daags te voren bij *Bray-Head* aangespoeld eenig wrakhout, benevens de deksel van eene doos, waarop het adres van *R. C. Martin*, passagier aan boord van het schip *Edouard Marie*; en uit Dublin wordt gemeld, dat op strand bij Britas en Rockfield was opgevischt een gedeelte van den spiegel van een schip, waarop stond *48 E. Marie 37*, eenig rondhout, kisten zeep, gemerkt *Steel en Co., Olden*, Liverpool en 10 doozen gemerkt *Plumpudding*, al hetwelk vermoedelijk afkomstig is van het op 29 maart uit Rotterdam naar Batavia vertrokken schip *Edouard Marie*, kapitein *Reneman*. (*Hand.*)

Groningen, *8 april*. Zaturdag ll. is van hier naar de Zoutkamp een proeftogt gedaan met de kanaalstoomboot *Lieut. Adm. Tjerk Hiddes*, welke hier bij den mr. smid *A. Meulman* zes voeten is verlengd en gerepareerd, zoodat dezelve thans vaster op het water ligt en meerdere ruimte en gemak voor passagiers aanbiedt. Dezelve heeft op dezen togt, ook wat de snelheid (de togt derwaarts had plaats in 2 uren en 8 minuten, wijl terugvaart stroomopwaarts geschiedde in 2½ uren) betreft, zeer goed aan de verwachting voldaan, en zal binnen eenige dagen in dienst gesteld worden tusschen Stroobos en de Lemmer, in verband met de barges naar Groningen en met de stoomboot naar Amsterdam. Het vroeger zoo lastige schuiven en trekken der barges tusschen Stroobos en Schuilenburg komt alzoo te vervallen, en mag men verwachten, dat het vervoer langs den kortsten waterweg van hier naar Amsterdam, thans voor goed en duurzaam in orde zal komen. — Verrassend was bij deze gelegenheid het gezigt toen deze boot bij hare terugkomst, door de haven dezer stad, onder de bogen door en door de Spilsluizen heen tot aan den Steentilpoortenboog stoomde, iets wat hier te voren nog niet had plaats gevonden. Men zegt dat deze boot aanstaanden donderdag morgen van hier door de Aduarderzijl naar Harlingen zal vertrekken. (*Gr. Ct.*)

Assen, *8 april*. Bij dispositie van 4 dezer, heeft Z. Exc. de minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat de persoon van *B. Beukenkamp*, te Wieringen, uit hoofde van eene ontdekte, zeer laakbare handelwijze ten aanzien van het onderhoud der rijks-zeeweringen te Wieringen, voor het vervolg zal worden geweerd van alle mededinging bij aanneming van rijks werken en leverantiën, welke van wege het departement van Binnenlandsche Zaken worden aanbesteed. (*D. C.*)

Maastricht, *8 april*. Door het departement van Binnenlandsche Zaken is, bij resolutie van 2 dezer, onder intrekking der resolutiën van 17 october 1848, litt. A en B, concessie tot weder-opzeggings toe verleend aan de HH. *Mathijs Wenmaekers c. s.*, te Maastricht, ten behoeve van de vereeniging, door hen tot stand gebragt, onder den naam van *Schroefstoomboot-Maatschappij op de Zuid-Willemsvaart*, en zulks voor eene geregelde dienst met schroef-stoombooten tusschen de steden 's Hertogenbosch en Maastricht en tusschen gelegene plaatsen, vice versa, tot vervoer van passagiers en goederen. (*Limb.*)

Arnhem, *10 april*. Een particulier schrijven van Curaçao 3 maart, aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, kondigt eene eindregeling van de quaestie tusschen Nederland en Venezuela in derer voege aan:

»Door de gepaste houding van den heer *van Lansbergen* en door de krachtige en uiterst bekwame me-

dewerking van den overste *'t Hooft*, kommandant van de *Sumatra*, welke ten deze de gewigtigste diensten heeft bewezen, is het Venezuelaansch gouvernement er toe gebragt om zelfs de redactie van de nota van excuses en aanbod tot herstel der grieven, in overeenstemming met den heer *van Lansbergen* te doen concipiëren. Veel is daarvan welligt toe te schrijven aan de vrees der Venezuelanen voor het Engelsche eskader en voor eene vergrooting van de moeijelijkheden, wanneer men ook met Holland op eenen vijandigen voet blijft. Dit, en de omstandigheden, waaronder deze bereidvaardigheid van de Venezuelaansche regering aan den heer *van Lansbergen* is kennelijk gemaakt, zou wel eens aan de opregtheid van die gezindheid doen twijfelen en aanleiding geven tot de vrees, dat Venezuela zich later wel eens terug zou kunnen trekken.

»Het is te hopen, dat ten minste voor dat geval onze regering instructiën zal zenden, opdat onze vlag alsdan niet op nieuw gesmaad, onze belangen benadeeld en onze nationale eer bespot worden.

»De Noord-Amerikanen hebben zich nu ook gevoegd bij de reclamerenden tegen Venezuela; eene expeditie onder commodore *Parker* — het fregat *Kareton* en de korvet *Germantown* — werd ter reede van Laguayra verwacht. Die reclames betreffen bepaaldelijk het nemen van de Amerikaansche ijzeren schroefboot *the Scourge*, en van eene Amerikaansche koopvaardijbrik in het meer van Maracaïbo en van verdere schaden, welke zijn geleden door ingezetenen der Vereenigde Staten. Nederland kan van de krachtelooze houding, welke het van den beginne af in deze quaestiën aangenomen en volgehouden heeft, verwachten, dat wij aan den staart van al die reclames zullen komen en eindelijk, in stede van gedwongen te hebben, gedwongen zullen worden te vreden te zijn met de afdoening, welke Venezuela zal gelieven voor te schrijven.

»De *Ley de Espera* zal intusschen het struikelblok wezen ter definitive afdoening van al de onderwerpelijke reclames. Het is meer dan waarschijnlijk, dat de wetgevende magt — het congres — veel meer uit caprice tegenover de bedreigingen van buiten, dan uit overtuiging, de opheffing daarvan zal verijdelen. Wat Engeland betreft, dit zal daarin eene gewenschte voortduring vinden, zoowel van den toestand van onrust en verwarring in Venezuëla, als van zijne reclames tegen die republiek, het eenige middel om eindelijk te geraken tot het reeds zoolang begeerd wordende Spaansch Guyana (linkeroever der Orenoco).

»Ten aanzien van grondafstand las men dezer dagen in een schrijven van het Nederlandsch gedeelte van St. Martin, dat men daar op den 18 februari jl., op het onverwachts was vereerd geworden met een bezoek van den gouverneur-generaal der Fransche Antilles, op reis zijnde door de Fransche West-Indische bezittingen. Bij die gelegenheid, toen die hooge autoriteit met veel onderscheiding en zeer zeker met de meeste gastvrijheid door den gezaghebber-adsistent (deze persoon heeft maar *f* 2000 traktement) is onthaald, vernam men, dat Frankrijk inderdaad over de verkrijging van St. Martin aan het Nederlandsch gouvernement voorstellen had gedaan en wel tegen ruiling van een gedeelte van Fransch Guyana, hetgeen door ons gouvernement was afgeslagen, maar daarentegen daarvoor gevraagd was de som van drie millioen guldens, waarin Frankrijk genoegen wilde nemen, mits die som wierd ingeschreven op deszelfs nationaal grootboek, waarvoor Holland bedankte. Het is jammer dat die negotiatie geen voortgang heeft gehad, en dat Holland de eilanden St. Eustatius en Saba niet op den koop toe heeft kunnen schenken.

»Het eskader van Curaçao bestaat thans uit: *de Amphitrite*, *Sumatra*, *Venus*, *Sperwer*, *Pijl*, *Ternate* en *Schorpioen*."

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van maandag, 8 april.

De *voorzitter* geeft kennis, dat hij ontvangen heeft eene missive van den heer *van Nispen*, daarbij kennis gevende, dat hij herbenoemd is tot burgemeester van Zevenaar, welke betrekking hij heeft aanvaard. Hij verzoekt alzoo de beslissing der Kamer te vernemen, of hij door die aanneming opgehouden heeft lid der vergadering te zijn. — De *voorzitter* stelt voor, nopens den heer *van Nispen* gelijk besluit, als in de laatste zitting gevallen, te nemen.

De heer *van Meurs* moet verklaren, dat hij door den loop der discussiën op jl. vrijdag, evenmin als door de rede van den minister van Binnenlandsche Zaken, in zijne overtuiging aan het wankelen is gebragt, dat de burgemeesters staats-ambtenaren zijn. Na het door de meerderheid genomen besluit, zal hij het voorstel echter ondersteunen.

De heer *Hoffman* is van eene tegenovergestelde meening. Een ieder moet weten, in hoeverre hij zijne uit te brengen stem met den eed, op de grondwet afgelegd, kan overeenbrengen. De vergadering is bovendien veel voltalliger dan de vorige keer. Hij verlangt dierhalve eene nieuwe stemming.

De heer *van Beeck Vollenhoven* zou, als hij jl. vrijdag tegenwoordig ware geweest, tegen de toelating der herbenoemde burgemeesters gestemd hebben. Thans echter heeft de meerderheid beslist. Er behoort dus geene stemming plaats te hebben, daar de uitslag thans anders zou kunnen zijn, hetgeen een vreemd effect zou hebben.

De heer *Taets van Amerongen*, alhoewel persoonlijk overtuigd, dat art. 91, alinea 4, wel degelijk hier van toepassing is, gelooft evenwel dat, nu de meerderheid beslist heeft, er geene nieuwe quaestie kan opgeworpen worden.

Aangezien er verschil van gevoelen is, moet er eene hoofdelijke omvrage plaats hebben. (Men merkt intusschen op, dat de heeren, volgens de beslissing der Kamer van vrijdag toegelaten, alvorens de zaal verlaten). — Met 21 tegen 4 stemmen wordt besloten, den heer *van Nispen* toe te laten. — *Tegen* de heeren: *Lightenvelt*, *Blankenheijm*, *Hoffman* en *van Sasse van Ysselt*.

Een ingekomen verzoekschrift van den stedelijken raad van Bolsward, tegen de wet op de brievenposterij, wordt naar de commissie *ad hoc* gezonden.

De heer *van Meurs* stelt als motie van orde voor, na heden, de zittingen te verdagen tot op den dag der vereenigde zitting van de beide Kamers. Er is niet veel werk voorhanden. Worden de vier aanhangige ontwerpen evenwel behandeld, dan zullen er te weinig dagen overblijven om weder naar huis te gaan, en men zal genoodzaakt zijn, tot nadeel der schatkist en van zijne eigene belangen, zich al dien tijd in de residentie op te houden.

De *voorzitter* zegt, dat hij dit voorstel straks nader in behandeling zal brengen.

Alsnu wordt aan den heer *Hoffman* het woord verleend tot het doen van vragen aan het ministerie betrekkelijk eenige benoemingen of herbenoemingen van burgemeesters. De spreker herinnert, dat, tot op het einde van het vorig jaar, de benoeming van burgemeesters ten platten lande, volgens het reglement van bestuur voor de gemeenten ten platten lande, geschiedde op voordragt van den eigenaar van het heerlijk regt en, dáár, waar zoodanig regt niet bestond, door den staat. Dat reglement is nog door niets anders vervangen en volgens het 3de der additioneele artikelen van de grondwet worden alle op het oogenblik der afkondiging van de grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten gehandhaafd, tot dat zij achtervolgens door andere worden vervangen. Dat reglement alzoo nog bestaande, zoo moet de benoeming van burgemeesters ten platten lande daarnaar geschieden of men begaat willekeur. En daar de spreker onderscheidene afwijkingen in deze op het oog heeft, rigt hij deze vragen aan het ministerie:

I. Op grond van welk artikel der grondwet heeft het ministerie, in betrekking tot de benoeming van burgemeesters ten platten lande, het bestaande reglement als vervallen beschouwd, vóór en aleer het door de gemeente-wet was vervangen?

II. De spreker komt tot een tweede punt. Hij brengt art. 138 der tegenwoordige en art. 152 der vorige grondwet in vergelijking. Bij het eerste worden de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeentebesturen aan de wet overgelaten, nadat de Provinciale Staten zijn gehoord; bij het laatste wordt dit alles afhankelijk gesteld van de bijzondere omstandigheden van elk derzelve, van de belangen der ingezetenen enz. Moet nu het eerstgemelde artikel een milder beginsel daarstellen, dan dient het ook in dien geest te worden toegepast. Zoo heeft dan ook het vorig ministerie bij monde van de gouverneurs, aan de besturen ten platten lande eene aanschrijving gedaan, nopens de periodieke aftreding van burgemeesters. Die aanschrijving, welke in dezelfde provincie voor alle gemeenten eensluidend was, is ook te Ridderkerk openbaar gemaakt. Van die gemeente nu is omtrent die circulaire een brief uitgegaan, waarin de wensch wordt te kennen gegeven om, in het belang der betrokken gemeente, een burgemeester te benoemen uit de ingezetenen dier gemeente zelve. In weerwil daarvan is door het tegenwoordig ministerie in meer dan ééne gemeente op dergelijk verzoek geen gehoor verleend, en is de benoeming van burgemeesters geschied uit personen, die nooit ingezetenen in de gemeenten zijn geweest. De spreker wenscht dus omtrent die tweede vraag ingelicht te worden aangaande eene handeling, die zoo strijdig was met den uitgedrukten wensch van den gemeenteraad, zoowel als door de ingezetenen, nog ondersteund door den gouverneur, strijdig zelfs met het voorstel der commissie van grondwets-herziening van 1848.

III. Welken regel volgt het ministerie bij de toepassing der wet op het notaris-ambt, waardoor zijne handelingen ten deze aan de billijkheid en regtmatige wenschen der ingezetenen kunnen worden getoetst? De spreker doet nu uitkomen het verschil, dat zich bij de jongste benoemingen of herbenoemingen in verschillende provinciën heeft geopenbaard; hier waren het in een geheel gewest notarissen, die tot burgemeesters werden herbenoemd, dáár weder werden er eenige afgezet; anderen weder zijn, na afzetting, op nieuw benoemd. Voor die *laatst* bedoelde herbenoeming van notarissen tot burgemeesters moeten wel zeer gegronde redenen hebben bestaan. De meesten toch hebben vele jaren als zoodanig gefungeerd; waren er vroeger klagten tegen hen ingediend, dan zouden ze niet bij dispensatie van de wet op het notaris-ambt herkozen zijn. De gemeenten nu, die op het aanblijven van sommige burgemeesters hebben aangedrongen, hebben regt te weten, waarom ze elders *wèl*, hier *niet* herbenoemd zijn. Spreker beroept zich dienaangaande op hetgeen door den heer *Thorbecke* nopens het regt van petitie is aangeteekend. Ook de betrokken ambtenaren hebben regt, bekend te worden gemaakt met de reden van hun ontslag, of zij worden veelal aan een onverdienden blaam blootgesteld.

IV. vraagt spreker, of bij het ministerie zoodanige klagten zijn ingekomen tegen de niet herbenoemde burgemeesters, dat daardoor hunne vervanging geregtvaardigd wordt, en of spreker verkeerd ingelicht is, dat velen hunner, zoo niet allen, door de gouverneurs der provinciën niet alleen zijn voorgedragen, maar op de noodzakelijkheid hunner herbenoeming, in het belang der gemeente, is aangedrongen?

Spreker zegt in zijne vorige rede er op gewezen te hebben, dat dikwijls van hetgeen verkeerdelijk voorvalt, de schuld wordt gelegd op het Hoofd van den Staat. Dit is welligt ook daaraan toe te schrijven, omdat onze natie zich nog geen juist denkbeeld van de ministeriëele verantwoordelijkheid gemaakt heeft. Dit intusschen kan schadelijke gevolgen hebben. Daar hij nu wenscht, dat vaderland en Oranje steeds onze onveranderlijke leus moge zijn, vraagt hij:

V. eene verklaring van het gouvernement, dat de benoemingen door den Koning geschied zijn op voordragt en op de verantwoordelijkheid der ministers. Hij vraagt dit te meer, omdat het Hoofd van den Staat onkundig is gelaten van de niet-herbenoeming van velen, waardoor veel misnoegen is verwekt, en hij vraagt dus hierbij of ter kennisse van den Koning zijn gebragt de rapporten der gouverneurs ten deze? — Spreker moet zich daarbij intusschen vrijwaren van de verdenking, inbreuk op het koninklijk prerogatief te willen maken. Die gedachte is ver van hem af. Het geldt hier niet het koninklijk prerogatief, maar de wijze hoe de Koning aangeraden wordt daarvan gebruik te maken. Dit laatste behoort wel degelijk tot de beoordeeling der vertegenwoordiging.

Spreker brengt ten slotte nog een punt ter sprake, niet geldende de benoeming, maar de afzetting van een' burgemeester, die namelijk der stad Gouda. Nergens bestaat eene bepaling, volgens welke een burgemeester binnen 's tijds in de steden kan afgezet worden. De redenaar vraagt dus:

VI. krachtens welke gronden het ontslag van den burgemeester van Gouda plaats heeft gehad?

Een en ander, spreker weet het, is vrijdag jl. reeds ter sprake gebragt en de minister heeft daarop geantwoord. Maar de redenaar beroept zich op hetgeen die minister, als lid der Tweede Kamer, in de zitting van 21 maart 1845 gezegd heeft, bij gelegenheid van de behandeling der Surinaamsche aangelegenheden, en zich niet voldaan verklaarde over de gegeven inlichtingen. Ook spreker is niet over de inlichtingen tevreden geweest, en heeft daarom gewenscht de aandacht der Kamer er op nieuw op te vestigen.

De *minister van Binnenlandsche Zaken* heeft eenige punten van algemeenen aard op den voorgrond geplaatst. Hij vindt daartoe aanleiding ook uit hetgeen door den spreker, die de vragen aan het gouvernement heeft gerigt, reeds in de vorige zitting heeft gezegd. Ten *eerste* is er gesproken van ontevredenheid, die ontstaan zou zijn, niet juist door de benoeming van burgemeesters, dan wel door de nietherbenoeming. Het gouvernement is al te zeer in de onaangename verpligting, om in zekeren zin ontevredenheid op te wekken; het is in de onmogelijkheid te voldoen aan allen, die verlangen, dat het gouvernement zich hunne belangen aantrekke of daaraan te gemoet kome. Er wordt wel gezegd, er is geen grooter geluk dan anderen gelukkig te maken. Maar het gouvernement kan dien regel niet behartigen. Het moet alleen het algemeen belang op het oog houden. En het is de vraag, of het gouvernement wel dikwerf aanleiding kan geven om aan aller verlangen te voldoen, en of het zich niet menigmalen gedrongen ziet veler ontevredenheid te weeg te brengen. De minister betreurt dat, maar nog veel meer betreurt hij het, dat de schijn van ontevredenheid kan worden te weeg gebragt, zonder wezenlijken grond. En nu gelooft hij inderdaad, dat er veel schijn van ontevredenheid kan worden te weeg gebragt, waar de wezenlijke grond ontbreekt.

2o. Niets is gemakkelijker, dan eene klagte, door 2, 3 of 4 personen, die zich soms verbinden, te doen ondersteunen, of haar door de ondersteuning van ingezetenen te doen bekrachtigen, vooral wanneer dergelijke adressen door wijkmeesters worden rondgebragt. Het zou welligt even gemakkelijk zijn, contra-petitiën uit te lokken. Ook hij heeft steeds het regt van petitie als een belangrijk grondwettig regt en als eenen waarborg voor de Nederlandsche natie beschouwd. Doch het is eene andere vraag, welke waarde men aan eene petitie hechten moet. Elk verzoekschrift kan, noch behoeft te worden verhoord. Welk gevolg aan een verzoekschrift moet worden gegeven, hangt af van de gronden, die in de petitie worden aangevoerd. Wanneer petitiën door kunstige middelen zijn voortgebragt, dan mogen zij het gouvernement niet bewegen, van de wet, van vaste regelen, van zijnen pligt af te wijken. Het is wel gebeurd, dat er petitiën werden ingediend tot behoud van onwaardige burgemeesters of andere ambtenaren. Het komt derhalve bij petitiën aan op de eerlijkheid van het verzoek, op het crediet, dat de petitie verdient, op de gronden, die zij bevat.

Ten *derde*, welk is het regtspunt, dat deze geheele zaak beheerscht? De regel is, dat de burgemeesters aftreden om de zes jaren. Die bepaling sluit niet in, dat hij, die aftreedt, niet herbenoemd mag worden, doch evenmin dat hij *moet* worden herbenoemd. Die periodieke aftreding legt aan het gouvernement de verpligting op tot het doen van een

opzettelijk onderzoek, wie in de openvallende plaats behoort te worden benoemd? Het gouvernement zou zelfs in zijn regt wezen, geen enkel burgemeester op nieuw te benoemen. Het moet de vraag zijn: wat eischt het belang der gemeente, eene gestadige herbenoeming of eene afwisseling van burgemeesters? Het antwoord kan niet twijfelachtig zijn: afwisseling is heilzaam, ook dan zelfs, wanneer de burgemeester, die aftreedt, in geenen deele kan geacht worden, die betrekking onwaardig te zijn.

Ten *vierde* meent de minister niet te moeten treden in een onderzoek van *bijzondere* gevallen of omstandigheden. Hij zal niet onderzoeken, in hoeverre ook de spreker aan dat voornemen getrouw gebleven is. De opsomming van eenige bijzondere gevallen zou aanleiding kunnen geven tot eene instructie van elke zaak; men zou dan komen tot de vraag: waarom is die *wèl*, die *niet* benoemd? Het gouvernement zou dan inlichtingen en mededeelingen moeten doen over personen en omstandigheden; men zou moeten onderzoeken, of de personen die benoemd of niet benoemd zijn, al dan niet vertrouwen verdienen; men zou moeten nagaan, van wie de klagten ontstaan zijn, welke gronden daarvoor of daartegen worden ingebragt? Tot dergelijk onderzoek zal men vervallen, indien men over bijzondere gevallen zou willen uitweiden; men zou tot zoodanig onderzoek geraken omtrent 900 of 1000 burgemeesters; het zou zich met hetzelfde regt over alle ambtenaren uitstrekken. Zou dergelijke inmenging in de administrative bemoeijingen goede vruchten voortbrengen? Zou zoodanig speciaal administratief onderzoek kunnen leiden tot goede uitkomsten? Zouden daaruit geene nadeelen voor het algemeen belang voortvloeijen? Zou de tevredenheid daardoor worden bevorderd? En nu zal de minister nog daarlaten de vraag, of op die wijze een tak van de wetgevende magt niet zou afdalen tot een administratief ligchaam, tot een collegie van bestuur?

Ten *vijfde* heeft men de meening geopenbaard, dat er ongelijkheid zou hebben bestaan in de behandeling van sommige gevallen, en zelfs in de onderscheidene provinciën. Indien werkelijk eene ongelijke behandeling zou hebben plaats gehad, het zou toe te schrijven zijn aan de ongelijke informatiën, die het gouvernement bekomen heeft, over het ongelijk oordeel, dat dikwerf wordt en kan worden geveld. De inlichtingen, die men van den een of van den ander verwerft, zijn niet gelijk, maar zelfs hun oordeel is verschillend. En dat oordeel kan niet missen zeer onderscheiden te zijn, als het geldt de beoordeeling der vraag, of er redenen bestaan tot het verleenen van dispensatie, om te stellen eene uitzondering op den algemeenen regel.

Maar ten laatste meent de minister nog te moeten opmerken, dat er werkelijk zeer groot verschil van oordeel kan bestaan over personen en omstandigheden, omdat dezelfde zaak, naar mate van hare bijzondere natuur, of naar dat men haar beschouwt, anders kan worden beoordeeld en behandeld. Bij verschil van beschouwing gaat men maar al te ligt over tot het opsporen van bedoelingen en kan men niet aannemen, dat, wanneer men eene andere wijze van zien heeft, men dan toch geene andere bedoeling zou hebben.

De minister komt alsnu tot de speciale beantwoording der gedane vragen. Hij neemt die punten achtervolgens op. Er is gevraagd 1o. op grond van welk art. der grondwet is art. 3 van het reglement op het bestuur ten platten lande, door het ministerie als vervallen beschouwd? Het antwoord is: door al. 1 van het 4de addition. art. der grondwet dat zegt: »dat de heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen *zijn afgeschaft.*" Van de afkondiging der grondwet af aan, werkt deze bepaling; mogt er daaromtrent twijfel bestaan, men zie slechts al. 2 in, bepalende dat de opheffing der overige heerlijke regten enz. door de wet kunnen geregeld en vastgesteld worden; derhalve dáár is de toekomstige regeling afhankelijk gemaakt van de wet, doch de eerste alinea spreekt stellig en bepaald.

2o. is gevraagd: Waarom zijn aan sommige gemeenten vreemde burgemeesters, dat zijn niet ingezetenen, opgedrongen?

Daargelaten dat hier van *opdringen* zeker geene sprake kan zijn, refereert de minister zich aan de regelen die ten aanzien dezer benoemingen zijn opgevolgd, en welke hij in de zitting van vrijdag in 't breede heeft ontwikkeld. Daaronder behoorde voornamelijk de regel om, zoo veel maar mogelijk, onderscheidene kleinere gemeenten onder één burgemeesterschap te vereenigen. Dit is aan den Koning geheel vrijgelaten, en heeft nu eene zoodanige combinatie van 2 of 3 gemeenten plaats, dan spreekt het wel van zelven dat de benoemde niet ingezeten is van éène der bijgevoegde gemeenten. Er is ook gewaagd daarvan, dat sommige personen benoemd zouden zijn die der gemeenten niet aangenaam waren. Maar het onderzoek daarover is uiterst moeijelijk. De verklaring, dat een benoemde niet aangenaam zou zijn, opgenomen b. v. in een verzoekschrift, verdient, op de wijze zoo als dergelijke petitiën soms in de wereld komen, weinig of geen vertrouwen. Er blijft dus niet anders over dan de gronden van zoodanige verklaring te overwegen; dat onderzoek is hoogst moeijelijk, geeft aanleiding tot veel verschil van opvatting en de minister ontveinst niet zijn wensch, dat men aan soortgelijke petitiën, zoo als hij er velen nopens deze aangelegenheden in handen heeft gehad, toch niet meer waarde hechte dan ze werkelijk uit hoofde van de gegrondheid des inhouds, verdienen. Buitendien *op zich zelve* alleen zou eene dusdanige verklaring, dat een benoemd persoon minder aangenaam was, nog niet tot nietbenoeming kunnen leiden, wanneer aan den anderen kant het publiek belang de benoeming vorderde.

3o. is gesproken van de wet op het notariaat. De zin van dat artikel is niet anders dan dat de uitvoering er van in 1842 eigenlijk is verdaagd tot op het tijdstip der werkelijke aftreding. Er staat: »De zoodanigen die met hun ambt, bedieningen vereenigen, welke daarmede volgens art. 8 onbestaanbaar zijn, zullen dezelve kunnen blijven bekleeden." Was daardoor gewaarborgd eene doorloopende bekleeding van het onvereenigbaar ambt, dan zou die wet, die 't verbod bevat, eigenlijk inhouden, dat de eenmaal aangestelde burgemeester, die tevens notaris is, voor altoos burgemeester zou zijn.

Men heeft gevraagd, welken regel het gouvernement zich gesteld heeft bij de toepassing van de wet op het notariaat? Die regel is deze: het gouvernement heeft gemeend de wet van 1842 in den regel overal te moeten toepassen, waar niet bleek, uit de kennis bij het gouvernement aanwezig, of uit ingewonnen informatiën, dat het individueël belang der gemeente de dispensatie voorschreef. Ook daarover kan verschillend gedacht worden. Het gouvernement kan oordeelen dat er in zekere gemeente geen geschikt persoon ter vervanging van den burgemeester voorhanden is en daarom de dispensatie verleenen, terwijl de ingezetenen misschien van een ander gevoelen zijn. Z. Exc. herhaalt, de regel is deze: de notaris moet ophouden burgemeester te zijn, tenzij het exceptionele geval zich voordoet, dat zijne aanblijving volstrekt noodzakelijk voor de gemeente zij en die regel is, in verband tot de bij het gouvernement ontvangene inlichtingen, gevolgd.

Er is ook, bij de ontwikkeling van het derde punt, door den spreker gezegd, dat er een blaam zou zijn geworpen op hen, die niet herbenoemd zijn. De minister moet dat denkbeeld ten ernstigste tegenspreken. Het is een gevolg van het ongelukkig vooroordeel, dat, als de wet zegt, iemand treedt af na 6 jaren, men dan gelooft zich gekrenkt te kunnen gevoelen in zijne eer, indien de betrekking alsdan komt te vervallen. Maar dat is verkeerd. Ja, er is in de geschiedenis van ons land gedurende de laatste 30 of 40 jaren zeer veel wat reden geeft tot dergelijk vooroordeel, zoodat de continuatie, als het ware als een regt werd beschouwd; maar zij is geen regt; en bovendien als 3 gemeenten gecombineerd worden, dan moeten er wel 2 personen uitvallen; en te gelooven dat daardoor de eer wordt aangetast van den niet herbenoemde, of zich dat aan te trekken, is zeer ongegrond. Geen blaam wordt op iemand gelegd die, notaris en burgemeester geweest zijnde nu niet meer wordt gecontinueerd, op grond van de wet; de daad van niet-continuatie toont alleen aan, dat de wet strikter is toegepast dan vroeger.

4o. is gevraagd: zijn er bij het gouvernement klagten ingekomen over niet-herbenoemde personen, dat zij de herbenoeming onwaardig zouden zijn geweest? Als de minister daarop moet antwoorden, dan komt hij te vervallen in datgeen, wat de spreker juist gezegd heeft te willen vermijden, namelijk de beoordeeling van bijzondere gevallen; hier zouden alle bij het gouvernement ingekomene informatiën moeten blootgelegd worden; de tegenspreker zou ze kunnen bestrijden, de geheele instructie der zaak zou een onderwerp van behandeling worden. Dat kan de minister niet toegeven, dat daartoe hier de plaats is, en hij refereert zich tot de algemeene regelen in de vorige vergadering ontwikkeld.

5o. is gevraagd: zijn de rapporten en voordragten van de gouverneurs ter kennis des Konings gebragt?

Daarop zal de minister het antwoord moeten schuldig blijven; dat betreft uitsluitend den omgang tusschen den minister en den Koning, en de persoon des Konings mag hier te minder ter sprake komen, omdat *alle* benoemingen geschieden onder de verantwoordelijkheid van het gouvernement, hetzij de Koning kennis drage van de rapporten, met die benoemingen in verband staande. Geene benoeming is er waaromtrent de Koning ter verantwoording kan worden geroepen, maar alléén de minister die de benoeming voordraagt. Op deze vraag moet hier derhalve niet geantwoord worden, en, mogt het waar zijn dat de bevolking nog niet genoeg doordrongen zij van de ministeriëele verantwoordelijkheid, en daardoor de verantwoordelijkheid dikwerf verwart, men zal moeten afwachten het tijdstip dat dat beginsel van ministeriëele verantwoordelijkheid en van de onschendbaarheid des Konings, meer wortel hebbe geschoten bij de natie.

6o. Er is een bijzonder geval opgenoemd, buiten verband tot de eigenlijke quaestie der benoemingen, namelijk het ontslag van den burgemeester te Gouda. — De raad der stad Gouda heeft zich deswege gewend tot het gouvernement, twijfelingen opperende over regtmatigheid van dat ontslag tusschentijds. Het gouvernement heeft bereids daarop geantwoord en, zoo het meent, de twijfelingen opgelost. Z. Exc. kan over deze zaak niet uitweiden, maar betreurt het alleen, dat wij hier niet hebben eene zoodanige publiciteit als hij zou wenschen en hoopt te verkrijgen. Al dergelijke antwoorden en beschikkingen over zaken van publiek belang, rapporten aan den Koning over voordragten enz. zouden, zijns inziens, moeten worden openbaar gemaakt. De *Staats-Courant* zou daartoe geroepen zijn; het moest zijn een memoriaal administratief van het ministerie, en vooral van dat van Binnenlandsche Zaken. Tot dus ver is de *Staats-Courant* dit nog niet, maar de minister hoopt haar die rigting te geven.

In antwoord nu op de vraag, op welken grond dat ontslag verleend is, zegt de minister op een algemeenen grond, namelijk, dat de Koning, die het regt heeft tot *benoeming*, ook dat van *ontslag* heeft; geene enkele bepaling van het reglement van bestuur verbiedt dit; de vraag is alleen, wat in 't belang der gemeente raadzaam en noodig is.

De heer *Hoffman* beaamt hetgeen door den minister is gezegd, dat er geene volledige publiciteit aanwezig is, en dat de *Staats-Courant* tot een *mémorial administratif* zou kunnen worden gemaakt. — Op al het andere zou spreker moeten toepassen hetgeen onlangs door een Engelsch ministeriëel blad is gezegd, dat het wel eene ellendige zaak moet wezen, welke aan geene parlementaire discussie kan worden onderworpen. De minister heeft gesproken van het ronddragen van petitiën door wijkmeesters; van het niet kunnen voldoen aan het verlangen van bijzondere personen. Maar spreker heeft niet gewaagd van bijzondere personen, doch van eene gansche gemeente. De petitie was door zulke achtbare personen geteekend, dat zij een waarborg opleverde, niet uit eigenbelang, maar in dat der gemeente geteekend te zijn. Er is gezegd, dat het gouvernement in zijn regt is. Spreker ontkent dit niet; hij heeft alleen doen opmerken dat art. 75 der wet op het notariaat toelaat, een notaris, wanneer hij bekwaam is en ondersteund wordt, tot burgemeester te benoemen. Dat de informatiën kunnen verschillen spreekt van zelve, maar dan wordt er een blaam op de niet-benoemden geworpen. De minister heeft van de vereeniging van gemeenten onder één burgemeester gewaagd; doch spreker heeft gewezen op vier gemeenten, welke niet vereenigd zijn. Hij weet ook niet, bij welken hoogen ambtenaar de minister te rade is gegaan; doch hij houdt den gouverneur voor den meest geschikten beoordeelaar. In de gemeenten Ridderkerk, Voorburg en andere, waren de afgetredene burgemeesters door den gouverneur voorgedragen. Daaraan moet alsdan de minister al weinig waarde hechten. Spreker wijst bij die benoemingen, o. a., op Stryen, waar een minderjarige tot burgemeester is aangesteld, hetgeen toch allervrderfelijkst is. De minister heeft omtrent de benoemingen op het publiek belang gewezen. Spreker vreest, dat daarbij het politiek belang eene groote rol gespeeld heeft. Hij heeft niet vermeend, hier eene gemotiveerde orde van den dag te moeten voorstellen. Hij heeft alleen, in het belang der Kroon en der natie, den minister in de gelegenheid willen stellen, de publieke opinie voor te lichten. Deze zal beslissen. Hij, spreker, is door de inlichtingen niet bevredigd en blijft de handeling beschouwen als van willekeurigen aard. Willekeur baart misnoegen. Spreker was nooit absolute beginselen toegedaan, maar als hij kiezen moet tusschen eene absolute monarchie en een absoluut ministerie, verkiest hij de eerste. Er kunnen daden geschieden, welke droevige herinneringen in het geheugen brengen. Gelukkig, dat de tegenwoordige daad algemeene afkeuring ondervonden heeft. — Na deswege nog in eenige ontwikkeling te zijn getreden, besluit spreker met de hoop, dat, wat er ook gebeure, de natie zich als één man om den troon zal scharen, om uit te roepen: *Leve de Koning! weg met de republiek!*

De *minister van Binnenlandsche Zaken* bestrijdt nogmaals het gevoelen, alsof ten deze willekeurig zou zijn te werk gegaan, en hij verzet zich ook tegen het aangevoerde alsof de benoemingen, waarvan sprake is, de algemeene afkeuring zouden hebben verwekt; dit is alleen de meening van den spreker en dan bestaat er geen grond om eene algemeene afkeuring aan te nemen. Ware het evenwel inderdaad zoo, dan zou het een bewijs zijn, dat de afkeuring zeer ligtvaardig was.

Niemand meer het woord vragende, zoo worden de aan de orde zijnde werkzaamheden voortgezet, en is dus deze interpellatie zonder gevolg gebleven.

(Het vervolg en slot der zitting hebben wij reeds in ons nommer van gisteren medegedeeld.)

Weldadigheid.

Voor de ongelukkigen door den brand te Lunteren ontvangen van W. C. V. Z. *f* 1. —

Totaal *f* 21.92½.

J. P. FISCHER, Notaris te *Ede*, zal op Maandagen den 15den en den 22sten April 1850, telkens des middags te 12 ure, bij inzet en toeslag, ten huize van den Kastelein *G. HUPKES*, te *Dieren*, publiek verkoopen:

Een BOERENPLAATSJE, bijgenaamd *Engeland*, groot 10 Bunders, 43 Roeden en 17 Ellen, bestaande uit WONING, BOUW- en WEILAND en DENNENBOSCH, gelegen onder *Brummen* bij *Laag Soeren*, bewoond bij *W. PLEKKENPOEL*, en te aanvaarden 22 Februarij 1851.

Nadere informatiën met *franco brieven* te bekomen bij voornoemden Notaris.

Openbare Verkooping om contant geld.

Op Woensdag 17 April 1850, en zoo noodig volgende dagen, telkens des voormiddags om 10 ure, zal voor het huis te *Wageningen*, aan de Hoogstraat nabij de Bergpoort, Lett. A., No. 177, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris *J. KUIJK*, publiek worden verkocht:

GOUD- en ZILVERWERK, Zilveren en Metalen PENNINGEN, Mahonijhouten en andere MEUBELEN, BEDDEN met TOEBEHOOREN, Damast- en ander TAFELLINNEN, supra-fijn BEDLINNEN, SPIEGELS, PORSELEIN, GLAS-, KOPER- en AARDEWERK, enz. enz. — Breeder bij Biljetten omschreven.

Alles twee dagen vóór den Verkoop, van 's voormiddags *tien* tot 's namiddags *vier* ure te zien.

NB. Het Goud en Zilver, benevens de Penningen, zullen op Woensdag 17 April, 's namiddags *om één uur precies*, worden verkocht.

Borstkwalen, verouderde Hoest, Verkoudheden, Koude, Aamborstigheid worden doorgaans door de Pillen van HOLLOWAY genezen.

Dit uitmuntend geneesmiddel wordt algemeen erkend, een zeker herstel te bewerken, bij Borstkwalen, zwaren Hoest, Verkoudheden, Koude, en over het algemeen bij alle gevallen, waarbij de Borst is aangedaan. Lijders van dien aard behoorden onmiddellijk hunne toevlugt tot de *HOLLOWAY'S* Pillen te nemen. Eene matige dosis van dezelve zal reeds spoedig verligting verschaffen, en indien men eenigen tijd daarmede voortgaat, eene volkomene genezing bewerkstelligen. Ook bij de zoo kwaadaardige ongesteldheid de zoogenaamde Griep (influenza) zal men eene spoedige verligting gevoelen door de inwrijving van de Zalf van *HOLLOWAY* (des morgens en 's avonds) op de Borst en de Keel.

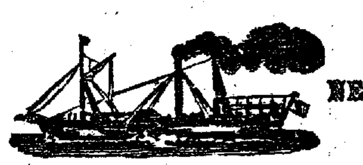
Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90 *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Doordien de Eigenaar stilletjes gaat leven, is er gelegenheid tot den AANKOOP van een op den besten stand van *Arnhem* gelegen HUIS, waarin de Zilversmids-Affaire door hem sints 34 Jaren met succes is uitgeoefend, te bevragen met *franco brieven* bij den Eigenaar *P. BECODE*.

Het, op 2 April jl. van de Concertzaal vermiste VOORWERP is te regt. Bij vergissing was hetzelve medegenomen.

STOOMVAART VOOR DEN NEDER- EN MIDDEN-RIJN. DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ. GEREGELDE DIENST

met de snelvarende Stoomschepen *Mathilde*, *Victoria*, *Gutenberg*, *Elisabeth* en *Stadt Bonn*.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: des Zondags, Dingsdags, Donderdags en Vrijdags, des morgens circa te 9 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*: des Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags, des morgens te $6\frac{1}{2}$ ure.

Van *Arnhem* naar *Emmerik* en *Dusseldorp*: des Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags, des namiddags omstreeks $3\frac{1}{2}$ ure.

In directe verbinding met de **DAGELIJKSCHE** Dienst tusschen *Dusseldorp* en *Keulen*, de **DRIEMAAL DAGELIJKSCHE** tusschen *Keulen* en *Coblenz* en de **TWEEMAAL DAGELIJKSCHE** tusschen *Coblenz* en *Mannheim*.

Nadere inlichtingen geeft te *Arnhem* de Agent *C. BALCK*

Burgerlijke stand.

NIJMEGEN.

Van 30 maart tot en met 7 april.

Gehuwd: H. W. Velbake, en M. J. Jackson. — J. J. A. Ferrari, en W. van den Berg. — H. A. van Berck, en C. Noort. — W. Gerrits, en E. M. Geurts.

Bevallen: A. L. Peters, geb. Brinkman, D. — H. Bruining, geb. Potters, D. — J. Geurts, geb. Igenbleek, Z. — H. Salemink, geb. Cornelissen, D. — M. Ziegeler, geb. Ouvré, D. — N. C. Besier, geb. Kulenkamp Lemmers, D. — C. Vink, geb. Weesser, D. — M. H. van Pelt, geb. van der Heyden, D. — M. van Son, geb. van Eykelen, D. — H. van de Water, geb. Jansen, D. — R. te Gronde, geb. Klijnenberg, D. — A. Martens, geb. Bos, D. — M. ter Linden, geb. Lenderink, Z. — T. P. van Polaanen, geb. Manders, doode D.

Overleden: B. A. Wooninck, 11 m. — J. Ernst, 77 j. — T. van der Stempel, 18 m. — C. Vink, 2 d. — J. Wouters, 50 j. — A. Klaassen, wed Langers, 82 j. — F. W. A. Hutschler, 56 j. — J. Klaessen, 53 j. — T. P. van Polaanen, geb. Manders, 35 j.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 9 maart.

Alhier was de middenprijs ter markt van gisteren: van de 1250 verkochte mudden *Tarwe*, per Ned. mud *f* 7.08; van de 491 verkochte mudden *Rogge* *f* 4.02; van de *Gerst* was de hoogste prijs *f* 4.00 en de laagste *f* 3.50; van de *Boekweit* de hoogste prijs *f* 4.75 en de laagste *f* 3.50; van de *Haver* de hoogste prijs *f* 2.40 en de laagste *f* 1.50. — De prijs van de *Boter* was per Ned. pond *f* 0.53 à 0.68.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 10 april 3 El 0 Palm 7 Duim: gew 2 D. gev. 0 D.

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG.

UREN VAN VERTREK VOOR DE ZOMERDIENST.

Aanvangende den 14den April 1850. Van *Amsterdam* naar *Utrecht* en *Arnhem*:

Van Amsterdam	Van Abcoude.	Van Loenen—Vreeland.	Van Nieuwersl.	Van Breukelen.	Van Maarssen	Van Utrecht of aankomst aldaar.	Van Zeist—Drieberg. of aankomst aldaar.	Van Maarsberg	Van Veenend.	Van Ede.	Van Wolf-hezen.	Aankomst te Arnhem.
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7 25	7 43	7 54	8 3	8 11	8 20	8 35	8 53	9 10	9 33	9 47	10 —	10 15
10 45	11 3	11 14	11 23	11 31	11 40	11 55	12 13	12 30	12 53	1 7	1 20	1 35
5 15	5 33	5 44	5 53	6 1	6 10	6 25	6 43	7 —	7 23	7 37	7 50	8 5
7 —	7 16	7 29	7 38	7 46	7 55	8 10	8 28					

Van *Arnhem* naar *Utrecht* en *Amsterdam*:

Van Arnhem.	Van Wolfhezen	Van Ede.	Van Veenend.	Van Maarsberg	Van Zeist—Driebergen	Van Utrecht of aankomst aldaar.	Van Maarssen.	Van Breukelen.	Van Nieuwersl.	Van Loenen—Vreeland.	Van Abcoude.	Aankomst te Amsterdam
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
6 45	7 —	7 13	7 27	7 50	8 7	8 35	8 50	8 59	9 7	9 16	9 27	9 45
11 40	11 55	12 8	12 22	12 45	1 2	1 20	1 35	1 44	1 52	2 1	2 12	2 30
4 45	5 —	5 13	5 27	5 50	6 7	6 25	6 40	6 49	6 57	7 6	7 17	7 35
					8 52	9 10	9 25	9 34	9 42	9 51	10 2	10 20

Des *Maandags* zal er *voorloopig* een extra trein loopen, des voormiddags van *Utrecht* naar *Amsterdam* en des namiddags van *Amsterdam* naar *Utrecht*.

Van *Utrecht* naar *Amsterdam*:

Van Utrecht.	Van Maarssen.	Van Breukelen.	Van Nieuwersl.	Van Loenen—Vreeland.	Van Abcoude.	Aankomst te Amsterdam.
7 U. — M.	7 U. 15 M.	7 U. 24 M.	7 U. 32 M.	7 U. 41 M.	7 U. 52 M.	8 U. 10 M.

Van *Amsterdam* naar *Utrecht*:

Van Amsterdam.	Van Abcoude.	Van Loenen—Vreeland.	Van Nieuwersl.	Van Breukelen.	Van Maarssen.	Aankomst te Utrecht.
3 U. — M.	3 U. 18 M.	3 U. 29 M.	3 U. 38 M.	3 U. 46 M.	3 U. 55 M.	4 U. 10 M.

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij
B. DONKER CURTIUS, *President.*
Ter Ordonnantie van hetzelve,
J. C. SJACOB, *Secretaris.*

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.